

การประเมินผลการดำเนินงานของสหกรณ์เครดิตยูเนี่ยนบ้านมั่นคง
ไทย- จังโหลน จำกัด

**Evaluation on Outcomes of Ban Munkong Thai-Jungloan Credit Union
Cooperative Limited**

หมุดตอฝา หนูหนูต^{1*} สุภวัฒน์กร วงศ์ธนวุธ²

Mudtofa Nunud and Dr.Supawatanakorn Wongthanavasu

¹นักศึกษาลัทธิรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการปกครองท้องถิ่น วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น
มหาวิทยาลัยขอนแก่น

²รองศาสตราจารย์ คณบดีวิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น

Abstract

The paper aimed to evaluate on outcomes of Ban Munkong Thai-Jungloan Credit Union Cooperative Limited by considering the ten indicators, for example; 1-2). Outcomes of the last two years occurred from the cooperative without loss or any dishonest action to the cooperative, 3-4). Outcomes of the last fiscal year appeared that financial statement was timely completed by the cooperative and this consisted of members not less than 60% of all members, 5). Outsourcing of officers was routine work, 6). Outcomes of the last two year must allocate a net profit and member welfare fund or public purpose funds at least for one-half of the total by the cooperative, 7). Outcomes of the last fiscal year, the cooperative must not violate rules, regulations or orders to the registrar by any action, 8). Sufficiency of fund, 9). Assessment of asset quality showed that Ban Munkong Thai-Jungloan Credit Union Cooperative Limited had passed the assessment according to standard criteria of the nine indicators. On the contrary, the tenth indicator was management aspect in which did not pass the assessment because this was management in the part of expenses, accrued interest payable, expenses in connection with welfare of members and all of assets without balance in accordance with proportion of the assessment criteria in the tenth indicator. Hence, Ban Munkong Thai-Jungloan Credit Union Cooperative Limited therefore must adjust such proportion to balance by reducing the part of expenses, accrued interest payable and fewer expenses in connection with welfare of members and adding more assets. For the purpose that more efficiency of management of the cooperative was better as well as this was to reduce problems relating to the risk that could impact the future operation of the cooperative also.

Keyword: *Evaluation of cooperative outcome*

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์การวิจัย เพื่อประเมินผลการดำเนินงานของสหกรณ์เครดิตยูเนียนบ้านมั่นคงไทย- จังโหล่น จำกัด ประเมินจาก 10 ตัวชี้วัด อันได้แก่ 1-2) ผลการดำเนินงานในรอบสองปีย้อนหลังสหกรณ์ไม่ขาดทุน และไม่มีการกระทำอันถือได้ว่าทุจริตต่อสหกรณ์ 3-4) ผลการดำเนินงานในรอบปีบัญชีสุดท้ายสหกรณ์จัดทางการเงินแล้วเสร็จภายในเวลาที่กำหนด และมีสมาชิกไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ของสมาชิกทั้งหมด 5) จัดจ้างเจ้าหน้าที่สหกรณ์ปฏิบัติงานประจำ 6) ผลการดำเนินงานในรอบสองปีย้อนหลัง สหกรณ์ต้องมีการจัดสรรกำไรสุทธิและจ่ายเงินทุนสวัสดิการสมาชิก หรือทุนสาธารณประโยชน์อย่างน้อยครั้งหนึ่ง 7) ผลการดำเนินงานในรอบปีบัญชีสุดท้าย สหกรณ์ต้องไม่กระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนกฎหมาย ระเบียบหรือคำสั่งของนายทะเบียนสหกรณ์ 8) ด้านความเพียงพอของเงินทุน 9) คุณภาพของสินทรัพย์ ซึ่งจากการประเมินพบว่าสหกรณ์เครดิตยูเนียนบ้านมั่นคงไทย-จังโหล่น จำกัด ได้ผ่านการประเมินตามเกณฑ์มาตรฐานทั้ง 9 ตัวชี้วัด สำหรับตัวชี้วัดที่ 10 คือ ด้านการบริหารจัดการ ซึ่งไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน เนื่องจากการบริหารจัดการในส่วนของค่าใช้จ่ายทั้งหมด ดอกเบี้ยจ่าย ค่าใช้จ่ายด้านสวัสดิการของสมาชิกและสินทรัพย์ทั้งหมด ที่ไม่มีความสมดุลกันตามสัดส่วนเกณฑ์การประเมินในตัวชี้วัดที่ 10 ดังนั้นสหกรณ์เครดิตยูเนียนบ้านมั่นคงไทย-จังโหล่น จำกัด จึงต้องปรับสัดส่วนดังกล่าวให้มีความสมดุลกัน โดยการลดในส่วนของค่าใช้จ่ายทั้งหมด ดอกเบี้ยจ่าย และค่าใช้จ่ายด้านสวัสดิการของสมาชิกให้น้อยลงและเพิ่มในส่วนของสินทรัพย์ทั้งหมดให้มากขึ้น ทั้งนี้ เพื่อให้ด้านการบริหารจัดการของสหกรณ์มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น อีกทั้ง เพื่อลดปัญหาในเรื่องของความเสี่ยงที่อาจจะส่งผลกระทบต่อการทำงานของสหกรณ์ในอนาคต

คำสำคัญ : การประเมินผลการดำเนินงานสหกรณ์

บทนำ

สหกรณ์เป็นองค์กรที่จะช่วยพัฒนาด้านเศรษฐกิจ เป็นองค์กรที่เกิดจากการรวมตัวของสมาชิกสหกรณ์สร้างสมาชิกให้เกิดความเป็นระเบียบวินัย ความเป็นประชาธิปไตย โดยให้ความเป็นธรรม ความเสมอภาค และความสมดุลทางสังคม เพื่อให้เกิดความช่วยเหลือตนเองได้ สหกรณ์มีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างความกินดี อยู่ดีให้แก่สมาชิก อันเป็นเป้าหมายของการพัฒนา เป็นที่ยอมรับกันว่า ถ้าสหกรณ์ที่กระจายอยู่ทั่วประเทศเป็นองค์กรที่เข้มแข็ง จะมีบทบาทที่สำคัญยิ่งต่อการพัฒนาประเทศ รัฐบาลจะบริหาร โครงการพัฒนาชนบทได้สะดวกและง่ายดาย หน่วยงานของรัฐบาลจำนวนไม่น้อยอาจจะไม่จำเป็นต้องก่อตั้งให้เสียงบประมาณแผ่นดิน เพราะงานเหล่านี้สามารถดำเนินได้เองโดยสหกรณ์ สหกรณ์จึงมีฐานะเป็นองค์กรทางสังคมเกษตรกร เพื่อรองรับการทำงานของรัฐบาลในพื้นที่ชนบท โดยเฉพาะอย่างยิ่งรองรับการประสานระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐและเกษตรกร (ประพันธ์ เสวตนันท์, 2548)

สหกรณ์เครดิตยูเนียนบ้านมั่นคงไทย-จังโหล่น จำกัด ตั้งอยู่ที่ 15/1 บ้านไร่ตึก หมู่ที่ 6 ตำบลสำนักขาม อำเภอสระตะกาด จังหวัดสงขลา ติดกับชายแดนไทย-มาเลเซีย จุดเริ่มต้นก่อนมาเป็นสหกรณ์ฯ โดยการรวมตัวกันของกลุ่มผู้ประกอบการอาชีพรถจักรยานยนต์รับจ้างบ้านไทย-จังโหล่น จำนวนไม่กี่คน จัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์ที่จะรถจักรยานยนต์รับจ้างบ้านไทย-จังโหล่น และต่อมาจดทะเบียนเป็นสหกรณ์เครดิตยูเนียนบ้านมั่นคงไทย-จังโหล่น จำกัด เมื่อวันที่ 12 พฤศจิกายน 2552 มีทรัพย์สินรวมกันเกือบพันล้านบาท สมาชิกกลุ่มมีบ้านที่อบอุ่นอยู่เป็นของตัวเอง มีชุมชนที่น่าอยู่ มีโรงเรียนอนุบาลและศูนย์การศึกษาต่อเนื่องของตัวเอง มีบริษัทก่อสร้างของตัวเอง มีโรง

เพาะเห็ด มีลานผักปลอดสารเคมี มีสวัสดิการชุมชน มีบริการข้าวสารอาหารแห้งและสิ่งจำเป็นในการดำรงชีวิต และพัฒนาอาชีพ ฯลฯ ซึ่งในช่วงเวลา 10 ปีที่ผ่านมา สหกรณ์ ได้พัฒนาไปอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นผู้วิจัย จึงมาให้ความสนใจที่จะประเมินผลการดำเนินงานของสหกรณ์เครดิตยูเนียนบ้านมั่นคง ไทย-จังโหลน จำกัด เพื่อจะศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงาน บรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยผลการศึกษาที่ได้รับจะทำให้ทราบถึงปัจจัยที่มีต่อผลการดำเนินงาน เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาให้ดีขึ้นและผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ และส่งผลดีต่อการพัฒนาสหกรณ์อื่นๆ ในประเทศไทยต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อประเมินผลการดำเนินงานของสหกรณ์เครดิตยูเนียนบ้านมั่นคง ไทย-จังโหลน จำกัด

แนวคิด ทฤษฎี กรอบแนวคิด

หลักการดำเนินงานของสหกรณ์เครดิตยูเนียน ในการดำเนินการจัดตั้งสหกรณ์เครดิตยูเนียน เป็นสหกรณ์ที่จัดตั้งขึ้นในหมู่ประชาชนทุกสาขาอาชีพ ซึ่งมีภูมิลำเนาหรือประกอบอาชีพหลักหรือมีวงสัมพันธ์อย่างหนึ่งอย่างใด อยู่ในเขตท้องที่ดำเนินงานของสหกรณ์ที่จัดตั้งขึ้น และบุคคลเหล่านั้น มีความปรารถนาจะช่วยเหลือซึ่งกันและกัน โดยวิธีการนำเงินของตนเองมาสะสมไว้เป็นกองทุน สมาชิกทุกๆ คนจะต้องสะสมเงินตามความสามารถของตนเองเป็นประจำและสม่ำเสมอตามที่สหกรณ์กำหนด กองทุนที่สมาชิกช่วยกันสะสมนี้จะมีเงินมากขึ้นสามารถจะให้สมาชิกที่มีความจำเป็นเดือดร้อนทางด้านการเงิน กู้ยืมไปบำบัดปัญหาและความเดือดร้อนเหล่านั้น พร้อมกับการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกแต่ละคน ก็จะสะสมเงินของตนไปในคราวเดียวกันด้วย เงินกู้ก็จะค่อยๆ หดไป ในขณะที่เงินสะสมก็มีมากขึ้น สหกรณ์เครดิตยูเนียนจึงเป็นสหกรณ์ที่มุ่งหวังในการให้สมาชิกช่วยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน บริหารโดยสมาชิกและการทำกิจการทุกอย่าง เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับสมาชิก

หลักการดำเนินงานของสหกรณ์เครดิตยูเนียน ประกอบด้วย (1) หลักการดำเนินงานสหกรณ์เครดิตยูเนียน กำหนดขึ้นมาจากได้ปรัชญาแห่งการร่วมมือกัน คุณค่าของความยุติธรรม ความเสมอภาคและการช่วยเหลือตนเอง แม้การปฏิบัติจะแตกต่างกันไปในแต่ละภูมิภาคของโลก แต่หัวใจของการดำเนินงานสหกรณ์เครดิตยูเนียนก็คือ การพัฒนาคุณภาพชีวิตและการอยู่ร่วมกันฉันท์พี่น้อง ที่แสดงออกโดยการทำงานร่วมกัน เพื่อสร้างสรรค์ชีวิตที่ดีขึ้นสำหรับตนเองและชุมชน (2) หลักแห่งประชาธิปไตย สหกรณ์เครดิตยูเนียนเปิดรับสมาชิกทุกคน ที่เห็นคุณค่าประโยชน์และประสงค์จะเข้ามามีส่วนร่วมรับผิดชอบในสหกรณ์เครดิตยูเนียน สมาชิกมีสิทธิมีเสียงเสมอภาคกัน (หนึ่งคนหนึ่งเสียง) และมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการดำเนินงานสหกรณ์เครดิตยูเนียน โดยไม่คำนึงถึงจำนวนเงินสะสม/ค่าหุ้น (3) หลักแห่งการบริการสมาชิก สหกรณ์เครดิตยูเนียนจัดบริการต่างๆ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของสมาชิกทั้งในด้านสังคมและเศรษฐกิจ หลังจากการจัดสรรเงินสำรองตามข้อบังคับและจ่ายเงินปันผลแก่สมาชิกแล้ว ส่วนเหลือคือที่เหลือคงเป็นของสมาชิก เพื่อประโยชน์ของมวลสมาชิก และ (4) หลักแห่งการบริการสังคม สหกรณ์เครดิตยูเนียนมุ่งที่จะก่อให้เกิดการพัฒนาคนและสังคมเสริมสร้างความยุติธรรมแก่มวลสมาชิกและชุมชนที่สหกรณ์เครดิตยูเนียนจัดตั้งและดำเนินงานอยู่สหกรณ์เครดิตยูเนียน จะให้ความสำคัญและให้บริการแก่ทุกคนที่เห็นคุณค่า และต้องการเข้ามามีส่วนร่วมการตัดสินใจต่างๆ จะต้องพิจารณาถึงความสัมพันธ์และประโยชน์ที่จะเกิดกับชุมชนโดยรวมด้วย (<http://webhost.cpd.go.th/rlo/creditunion.html>)

วิธีดำเนินการศึกษา

ผู้วิจัยได้ศึกษาจากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการประเมินผล เอกสารของสหกรณ์เครดิตยูเนี่ยนบ้านมั่นคงไทย- จังโหลน จำกัด ศึกษาจากผู้บริหารสหกรณ์ จำนวน 5 คน กรรมการสหกรณ์ จำนวน 13 คน และสมาชิกสหกรณ์ จำนวน 20 คน และได้มีการวิเคราะห์ข้อมูลของการดำเนินงานของสหกรณ์เครดิตยูเนี่ยนบ้านมั่นคงไทย- จังโหลน จำกัด จากแบบสัมภาษณ์ตามตัวชี้วัดที่ได้กำหนดไว้ จำนวน 10 ตัวชี้วัด เพื่อนำผลการศึกษาที่ได้นำมาปรับปรุงกิจการการดำเนินงานของสหกรณ์เครดิตยูเนี่ยนบ้านมั่นคงไทย- จังโหลน จำกัด และเผยแพร่ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องต่อไป

ผลการศึกษา

การประเมินผลการดำเนินงานของสหกรณ์เครดิตยูเนี่ยนบ้านมั่นคงไทย-จังโหลน จำกัด โดยประเมินตามตัวชี้วัดทั้งหมด 10 ตัวชี้วัด ดังต่อไปนี้

ตัวชี้วัดด้านที่ 1 ผลการดำเนินงานในรอบสองปีซ้อนหลัง สหกรณ์มีผลการดำเนินงานไม่ขาดทุน เว้นแต่ปีใดมีอุบัติเหตุหรือภัยธรรมชาติจนเกิดความเสียหายต่อสมาชิกและสหกรณ์ โดยรวมให้ตัดปีนั้นออกไป ปรากฏได้จากตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ตารางเปรียบเทียบผลการดำเนินงานในรอบ 2 ปีซ้อนหลัง ดังนี้

ปีงบประมาณ	รายรับทั้งหมด	รายจ่ายทั้งหมด	กำไร(สุทธิ)
2554	192,766,000	155,550,000	37,216,000
2553	78,415,000	36,417,230	41,997,770
2552	7,058,000	2,784,000	4,274,000

(รายงานกิจการประจำปีของสหกรณ์เครดิตยูเนี่ยนบ้านมั่นคงไทย-จังโหลน จำกัด ประจำปี 2552-2554)

จากตารางที่ 1 พบว่า รายรับทั้งหมดของสหกรณ์เครดิตยูเนี่ยนบ้านมั่นคงไทย-จังโหลน จำกัด ที่ดำเนินการในปี 2552 มีรายรับ 7,058,000 บาท มีรายจ่าย 2,784,000 บาท มีกำไร 4,274,000 บาท ซึ่งต่อมาในปี 2553 และ 2554 มีรายรับเพิ่มขึ้น ในส่วนของรายจ่ายก็เพิ่มมากขึ้นตามลำดับซึ่งแสดงให้เห็นว่าการดำเนินงานของสหกรณ์เครดิตยูเนี่ยนบ้านมั่นคงไทย-จังโหลน จำกัด สามารถมีผลกำไรสุทธิและไม่ขาดทุน และจากการสัมภาษณ์ประธานสหกรณ์เครดิตยูเนี่ยน บ้านมั่นคงไทย- จังโหลน จำกัด ได้ให้ข้อมูล ตามตัวชี้วัดที่ 1 เพิ่มเติมว่า ปัจจุบันสหกรณ์มีการดำเนินงานโครงการและเพิ่มปริมาณธุรกิจอย่างต่อเนื่อง ซึ่งได้แก่ การออมทรัพย์เพื่อความมั่นคง การสร้างที่อยู่อาศัยแบบพอเพียง การศึกษาแบบพึ่งตนเอง โครงการความร่วมมือทางการศึกษา ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร สาขา สาขา สหวิทยาการเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กก่อนวัยเรียน การสร้างสวัสดิการแก่สมาชิก รถรับ – ส่งนักเรียน และการสร้างอาชีพให้คนในชุมชน ซึ่งโครงการยังดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

ตัวชี้วัดด้านที่ 2 ผลการดำเนินงานในรอบสองปีซ้อนหลัง ไม่มีการกระทำอันถือได้ว่าทุจริตต่อสหกรณ์

จากการศึกษาในเอกสารและรายงานกิจการประจำปีของสหกรณ์เครดิตยูเนี่ยนบ้านมั่นคงไทย- จังโหลน จำกัด ประจำปี 2552-2554 ทำให้ทราบถึงผลการดำเนินงานในรอบสองปีซ้อนหลัง ไม่มีการกระทำอันถือได้ว่า

ทุจริตต่อสหกรณ์ เนื่องจากไม่พบหลักฐานการทุจริตในการตรวจสอบเอกสารและจัดทำงบการเงินของสหกรณ์ เครดิตยูเนียนบ้านมั่นคงไทย-จังโหลน จำกัด จากผู้ตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ และไม่พบหลักฐานการร้องเรียนจากสมาชิกของสหกรณ์เองหรือจากหน่วยงานอื่น

ตัวชี้วัดด้านที่ 3 ผลการดำเนินงานในรอบปีบัญชีสุดท้าย สหกรณ์จัดทำงบการเงินแล้วเสร็จ และส่งให้ผู้สอบบัญชีตรวจสอบแล้วนำเสนอเพื่ออนุมัติในที่ประชุมใหญ่ของสหกรณ์ ภายในหนึ่งร้อยห้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีทางบัญชี

จากการศึกษาในเอกสารและรายงานกิจการประจำปีของสหกรณ์เครดิตยูเนียนบ้านมั่นคงไทย-จังโหลน จำกัด ประจำปี 2552-2554 ตามตัวชี้วัดที่ 3 พบว่า สหกรณ์มีการจัดทำและตรวจสอบหลักฐานการลงบัญชีและบันทึกรายการทางบัญชีในสมุดบัญชีได้ครบถ้วนถูกต้องเป็นประจำวัน ประจำเดือน และมีการจัดทำบทลงเงินเป็นประจำเดือน ซึ่งในปีงบประมาณ พ.ศ. 2554 สหกรณ์ได้จัดทำงบการเงินแล้วเสร็จ ในวันที่ 25 ธันวาคม 2554 ซึ่งเสร็จก่อนวันสิ้นปีทางบัญชี 5 วัน (วันที่สิ้นปีทางบัญชี คือ 31 ธันวาคม 2554) ส่วนหนึ่งเสร็จก่อนวันสิ้นปีทางบัญชีนั้น เนื่องจากมีเจ้าหน้าที่ผู้ตรวจสอบกิจการได้ดำเนินการตรวจสอบอย่างเข้มงวด ซึ่งเป็นบุคคลที่สหกรณ์แต่งตั้งตามกฎข้อบังคับของสหกรณ์ โดยมีวาระทำงานของเจ้าหน้าที่ผู้ตรวจสอบกิจการ คราวละ 1 ปี และเมื่อเจ้าหน้าที่ผู้ตรวจสอบงบการเงินเสร็จสิ้นแล้ว คณะกรรมการของสหกรณ์ก็นำเสนอในที่ประชุม ภายใน 150 วัน นับแต่วันสิ้นปีทางบัญชี เพื่อนำแจ้งให้สมาชิกทราบในที่ประชุมเกี่ยวกับผลการดำเนินงานในรอบ 1 ปี รายงานการตรวจของคณะผู้ตรวจสอบกิจการของสหกรณ์ การรับรองรายงานการเงินและอนุมัติงบดุล ประจำปี รวมทั้งการจัดสรรกำไรสุทธิของสหกรณ์ และแผนการดำเนินงานในปีต่อไป

ตัวชี้วัดด้านที่ 4 ผลการดำเนินงานในรอบปีบัญชีสุดท้าย สหกรณ์ต้องมีสมาชิกไม่น้อยกว่า ร้อยละ 60 ของสมาชิกทั้งหมดร่วมทำธุรกิจกับสหกรณ์

จากการศึกษาในเอกสารและรายงานกิจการประจำปีของสหกรณ์เครดิตยูเนียนบ้านมั่นคงไทย-จังโหลน จำกัด ประจำปี 2552-2554 ตามตัวชี้วัดที่ 4 พบว่า สมาชิกของสหกรณ์จำนวนร้อยละ 77 ได้ร่วมทำธุรกิจกับสหกรณ์ โดยในปีงบประมาณ 2554 มีสมาชิกทั้งหมด 848 คน และที่ร่วมทำธุรกิจกับสหกรณ์ จำนวน 654 คน ซึ่งในจำนวนสมาชิกที่ร่วมทำธุรกิจกับสหกรณ์นั้น ได้มีการร่วมดำเนินการรับฝากเงิน การให้สินเชื่อ การจัดหาสินค้ามาจำหน่ายและการให้บริการ อีกทั้งสมาชิกในบางกลุ่มมีการจัดสินค้าหรือหาซื้อสินค้ามาจำหน่ายตามความต้องการของสมาชิก สินค้าที่จำหน่ายต้องเป็นสินค้าที่ราคาถูกว่าตามท้องตลาดทั่วไป จ่ายเงินปันผลและเงินเฉลี่ยคืนในอัตราที่สมาชิกทุกคนเห็นชอบ และมีการส่งเสริมให้สมาชิกฝากเงิน โดยปรับอัตราดอกเบี้ยเงินฝากในอัตราที่สูงขึ้น ทั้งนี้สมาชิกทุกคนต้องเห็นด้วยทุกครั้ง

ตัวชี้วัดด้านที่ 5 ต้องจัดจ้างเจ้าหน้าที่สหกรณ์ปฏิบัติงานประจำรับผิดชอบดำเนินการและธุรกิจของสหกรณ์ หากไม่มีการจัดจ้างต้องมีบุคคลอื่น เช่น กรรมการ สมาชิกที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ประจำ

จากการศึกษาในเอกสารและรายงานกิจการประจำปีของสหกรณ์เครดิตยูเนียนบ้านมั่นคงไทย-จังโหลน จำกัด ประจำปี 2552-2554 และจากการสัมภาษณ์ ตัวแทนคณะกรรมการของสหกรณ์เครดิตยูเนียน บ้านมั่นคงไทย-จังโหลน จำกัด ตามตัวชี้วัดที่ 5 พบว่า มีคณะกรรมการดำเนินการ ทั้งสิ้น 13 คน และสหกรณ์มีการจัดจ้างเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานในสหกรณ์ซึ่งเป็นตัวแทนของชุมชน ที่มีความรู้ ความสามารถรับผิดชอบในการปฏิบัติงานต่างๆ

มากกว่า 20 คน โดยเฉพาะเจ้าพนักงานการเงินและบัญชี ซึ่งต้องจัดทำบัญชีของสหกรณ์ให้เป็นปัจจุบันสามารถปิดบัญชีได้ภายในกำหนด

ตัวชี้วัดด้านที่ 6 ผลการดำเนินงานในรอบสองปีซ้อนหลัง สหกรณ์ต้องมีการจัดสรรกำไรสุทธิและจ่ายเงินทุนสวัสดิการสมาชิก หรือทุนสาธารณประโยชน์อย่างน้อยครั้งหนึ่ง ปรากฏตามตารางที่ 2 ตารางที่ 2 ตารางเปรียบเทียบผลการดำเนินงานในรอบ 2 ปีซ้อนหลัง ดังนี้

ปีงบประมาณ	กำไรสุทธิทั้งหมด	จัดสรรกำไรสุทธิ และจ่ายเงินทุนสวัสดิการฯ	คิดเป็นร้อยละ
2554	37,216,000	21,550,000	57.91
2553	41,997,770	25,723,000	61.25
2552	4,274,000	2,984,000	69.82

(รายงานกิจการประจำปีของสหกรณ์เครดิตยูเนี่ยน บ้านมั่นคงไทย- จังโหล่น จำกัด ปี 2552-2554)

จากตารางที่ 2 พบว่าสหกรณ์เครดิตยูเนี่ยน บ้านมั่นคงไทย- จังโหล่น จำกัด มีการดำเนินงานในรอบสองปีซ้อนหลัง มีการจัดสรรกำไรสุทธิและจ่ายเงินทุนสวัสดิการสมาชิก หรือทุนสาธารณประโยชน์เกินครั้งหนึ่งทุกปีงบประมาณ โดยในปีงบประมาณ 2552 ร้อยละ 69.82 ปีงบประมาณ 2553 ร้อยละ 61.25 และปีงบประมาณ 2554 ร้อยละ 57.91 และจากการศึกษาจากเอกสารทางการเงินสหกรณ์เครดิตยูเนี่ยน บ้านมั่นคงไทย- จังโหล่น จำกัด และประธานสหกรณ์ ได้ให้สัมภาษณ์ ตามตัวชี้วัดที่ 6 พบว่า ผลประโยชน์ที่สมาชิกที่จะได้รับจากการทำธุรกิจกับสหกรณ์ คือเงินปันผล และเงินเฉลี่ยคืน และมีการจัดสรรและจ่ายเงินทุนเพื่อเป็นสวัสดิการสมาชิกหรือการให้ทุนกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อเป็นกองทุนสาธารณประโยชน์ของชุมชนในพื้นที่ โดยดำเนินการจ่ายเงินทุนสวัสดิการสมาชิกหรือทุนสาธารณประโยชน์ กำหนดให้ปี ละ 1 ครั้ง ซึ่งสิ่งต่างๆเหล่านี้เป็นแรงจูงใจในการร่วมมือกับสมาชิกกับสหกรณ์เพิ่มขึ้นซึ่งเมื่อทำธุรกิจเพิ่มขึ้นกำไรของสหกรณ์ก็เพิ่มขึ้นด้วย

ตัวชี้วัดด้านที่ 7 ผลการดำเนินงานในรอบปีบัญชีสุดท้าย สหกรณ์ต้องไม่กระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนกฎหมาย ระเบียบ หรือคำสั่งของนายทะเบียนสหกรณ์

จากการศึกษาในเอกสารและรายงานกิจการประจำปีของสหกรณ์เครดิตยูเนี่ยนบ้านมั่นคงไทย-จังโหล่น จำกัด ประจำปี 2552-2554 ตามตัวชี้วัดที่ 7 พบว่าจากผลดำเนินงานของสหกรณ์เครดิตยูเนี่ยน บ้านมั่นคงไทย- จังโหล่น จำกัด สมาชิกไม่มีการกระทำการใดที่เป็นการฝ่าฝืน ระเบียบข้อบังคับของสหกรณ์ เพราะไม่พบหลักฐานการฝ่าฝืนระเบียบข้อบังคับของสหกรณ์จากผู้ตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ ตามรายงานกิจการประจำปี 2552-2554 และสหกรณ์ได้มีการกำหนดระเบียบข้อบังคับอย่างชัดเจน ไม่ว่าจะเป็นการกำหนดหลักเกณฑ์ของคณะกรรมการ โดยมีการปฏิญาณตนว่า “จะปฏิบัติหน้าที่ตามความคิดเห็นของข้าพเจ้าโดยบริสุทธิ์ใจ จะเป็นผู้รักษาไว้ซึ่งสิ่งที่จะพยายามไม่ขาดการประชุมคราวใด ๆ ไม่จำเป็นจริงๆ และปฏิบัติตามหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต เพื่อประโยชน์ของสหกรณ์และสมาชิก”

ด้านชี้วัดด้านที่ 8 ด้านความเพียงพอของเงินทุนสหกรณ์เครดิตยูเนี่ยนบ้านมั่นคงไทย- จังโหล่น จำกัด (งบประมาณ ปี 2554)

$$\frac{\text{ทุนสำรอง}}{\text{สินทรัพย์ทั้งหมด}} \times 100$$

ไม่น้อยกว่าร้อยละ 5

$$\frac{123,834,609.28}{386,423,517} \times 100 = 32\%$$

จากการแทนค่า พบว่า ด้านความเพียงพอของเงินทุนสหกรณ์เครดิตยูเนียน บ้านมั่นคงไทย- จังโหล่น จำกัด มีความเพียงพอในการดำเนินงานเนื่องจากผ่านเกณฑ์ที่ได้กำหนด

ตัวชี้วัดด้านที่ 9 คุณภาพของสินทรัพย์สหกรณ์เครดิตยูเนียน บ้านมั่นคงไทย- จังโหล่น จำกัด

$$\frac{\text{ลูกหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้}}{\text{ลูกหนี้เงินให้กู้ยืมเหลือ}} \times 100$$

ไม่เกินร้อยละ 3 สำหรับสหกรณ์ที่ไม่ใช้ระบบหัก ณ ที่จ่าย

หนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ หมายถึง ลูกหนี้ที่ค้างชำระต้นเงินและ/หรือดอกเบี้ยเป็นระยะเวลาติดต่อกันเกินกว่า 3 เดือนขึ้นไป

$$\frac{20,504}{3,653,803} \times 100 = 0.56\%$$

จากการแทนค่า พบว่า ด้านคุณภาพของสินทรัพย์สหกรณ์เครดิตยูเนียน บ้านมั่นคงไทย- จังโหล่น จำกัด มีประสิทธิภาพและมั่นคงในการดำเนินงานเพราะผ่านเกณฑ์ที่ได้กำหนด

ตัวชี้วัดด้านที่ 10 การบริหารจัดการ สหกรณ์เครดิตยูเนียน บ้านมั่นคงไทย- จังโหล่น จำกัด

$$\frac{\text{ค่าใช้จ่ายทั้งหมด-ดอกเบี้ยจ่าย-ค่าใช้จ่ายด้านสวัสดิการของสมาชิก}}{\text{สินทรัพย์ทั้งหมด}} \times 100$$

ไม่เกินร้อยละ 5 สำหรับสหกรณ์เครดิตยูเนียน

$$\frac{155,550,000-9,026,207-21,550,000}{386,423,517} \times 100 = 32.34\%$$

จากการแทนค่า พบว่า ด้านบริหารจัดการของสหกรณ์เครดิตยูเนียนบ้านมั่นคงไทย - จังโหล่น จำกัด ไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอเพราะไม่ผ่านเกณฑ์ตามตัวชี้วัดที่ได้กำหนด

จากตัวชี้วัดที่ได้กล่าวมาข้างต้นทั้ง 10 ตัวชี้วัดนั้น ทำให้ทราบว่า สหกรณ์เครดิตยูเนียน บ้านมั่นคงไทย- จังโหล่น จำกัด มีผลการดำเนินงานได้ตามกระบวนการของหลักสหกรณ์เครดิตยูเนียน ซึ่งได้ผ่านเกณฑ์การประเมินตามตัวชี้วัดที่ 1 ถึงตัวชี้วัดที่ 9 สำหรับตัวชี้วัดที่ 10 คือด้านบริหารจัดการ ซึ่งไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินตามตัวชี้วัดที่กำหนด เนื่องจากเป็นการบริหารจัดการในส่วนของค่าใช้จ่ายทั้งหมด ดอกเบี้ยจ่าย ค่าใช้จ่ายด้านสวัสดิการของสมาชิกและสินทรัพย์ทั้งหมด ที่ไม่มีความสมดุลกันตามสัดส่วนเกณฑ์การประเมินในตัวชี้วัดที่ 10 ดังนั้น สหกรณ์เครดิตยูเนียนบ้านมั่นคงไทย-จังโหล่น จำกัด จึงต้องปรับสัดส่วนดังกล่าวให้มีความสมดุลกัน โดยการลดในส่วน of ค่าใช้จ่ายทั้งหมด ดอกเบี้ยจ่าย และค่าใช้จ่ายด้านสวัสดิการของสมาชิกให้น้อยลงและเพิ่มในส่วน of สินทรัพย์ทั้งหมดให้มากขึ้น ทั้งนี้ เพื่อให้ด้านการบริหารจัดการของสหกรณ์มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น อีกทั้ง เพื่อลดปัญหาในเรื่อง of ความเสี่ยงที่อาจจะส่งผลกระทบต่อการทำงานของสหกรณ์ในอนาคต

ในการจัดการความเสี่ยงของสหกรณ์เครดิตยูเนียนบ้านมั่นคงไทย-จังโหล่น จำกัด มีการจัดการความเสี่ยงของสหกรณ์ แบ่งออกเป็น 1. การหลีกเลี่ยงความเสี่ยง (Risk Avoidance) หมายถึงการเลิก หรือหลีกเลี่ยงการกระทำ หรือลดการกระทำ หรือเปลี่ยนแปลงวัตถุประสงค์ เป็นต้น 2. การลดความเสี่ยง (Risk Reduction) หมายถึงการลดโอกาสความน่าจะเป็น หรือลดความเสียหาย โดยการจัดควบคุมเพื่อป้องกันการปรับปรุงแก้ไขกระบวนการรวมกับการกำหนดแผนสำรองในเหตุฉุกเฉิน (Contingency Planning) 3. การกระจายความเสี่ยง (Risk Diversification) หมายถึงการลดโอกาสความน่าจะเป็นหรือลดความเสียหายโดยการแบ่งโอน การหาผู้รับผิดชอบในความเสี่ยงการจ้างบุคคลภายนอกเป็นผู้ดำเนินการแทน การจัดประกันภัย เป็นต้น และ 4. การยอมรับความเสี่ยง (Risk Acceptance) หมายถึง การไม่กระทำการใด ๆ เพิ่มเติมกรณีนี้ใช้กับความเสี่ยงที่มีน้อย ความน่าจะเป็นน้อย หรือเห็นว่ามีความเสี่ยงในการบริหารต้นทุนสูงโดยขออนุมัติหลักการรับความเสี่ยงไว้ เมื่อมีการประเมินผลการดำเนินงานของสหกรณ์ เครดิตยูเนียนบ้านมั่นคงไทย - จังโหล่น จำกัด จะทำให้ทราบถึงการดำเนินงานในปัจจุบันว่าประสบความสำเร็จและได้ดำเนินตามตัวชี้วัดของสหกรณ์หรือไม่อย่างไร ในส่วนของสหกรณ์ เครดิตยูเนียนบ้านมั่นคงไทย - จังโหล่น จำกัด เป็นสหกรณ์หนึ่งที่ประสบผลสำเร็จซึ่งดูได้จากการประเมินผลการดำเนินงานข้างต้นซึ่งพบว่าได้ผ่านเกณฑ์ตัวชี้วัดเกือบทั้งสิ้นและที่สำคัญทำให้ทราบถึงความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นด้วย ดังนั้น สหกรณ์ เครดิตยูเนียนบ้านมั่นคงไทย - จังโหล่น จำกัด จึงต้องมีการวางมาตรการที่ชัดเจนเพื่อที่จะสามารถรองรับภาวะความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคตต่อไปอีกด้วย

การอภิปรายผลการศึกษา

จากผลการดำเนินงานในปัจจุบันของสหกรณ์เครดิตยูเนียนบ้านมั่นคงไทย-จังโหล่น จำกัด สามารถดำเนินงานได้ตามมาตรฐานตัวชี้วัดของสหกรณ์เครดิตยูเนียน จำนวน 9 ตัวชี้วัด จากทั้งหมด 10 ตัวชี้วัด โดยคิดเป็นร้อยละ 90 ที่ผ่านการประเมิน และยังพบว่ายังมีปัจจัยอื่นๆที่ทำให้สหกรณ์ประสบผลสำเร็จ ไม่ว่าจะเป็นการไว้เนื้อเชื่อใจของผู้เข้าร่วมโครงการ การเน้นการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่และประชาชนในพื้นที่เข้ามามีบทบาทในการดำเนินงานของสหกรณ์เครดิตยูเนียนบ้านมั่นคงไทย-จังโหล่น จำกัด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เดชภัทร เดชโอพาริก (2540) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรอำเภอคอย

สะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ระยะเวลาที่เป็นสมาชิกกลุ่มมีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร และยังสอดคล้องกับการศึกษาของ พวงเพชร ทิพย์ทอง (2545) ซึ่งได้ศึกษาอิทธิพลของคุณลักษณะทางสังคมของผู้นำกลุ่มภาวะการดำรงอยู่ของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตส่วนใหญ่มีภาวะการดำรงอยู่ของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตอยู่ในระดับมาก คุณลักษณะทางสังคมที่มีอิทธิพลต่อภาวะการดำรงอยู่ของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติคือ การใช้เครือข่ายความสัมพันธ์อื่น ความกระตือรือร้น ความเป็นผู้ใจบุญ ความพร้อมทางครอบครัว เมื่อวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ พบว่า ตัวแปรทั้งหมดที่นำมาศึกษา ร่วมกันทำนายภาวะการดำรงอยู่ของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตได้ประมาณ ร้อยละ 32.9 ซึ่งการที่จะทำให้สหกรณ์มีความยั่งยืนได้นั้น จะต้องมีการพัฒนาศักยภาพในการบริหารจัดการและในขณะเดียวกัน คณะกรรมการก็ต้องมีความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเองโดยที่สมาชิกต้องมีส่วนร่วมในการปรับปรุงกฎ ระเบียบต่างๆ ของสหกรณ์ (สุคนธ์ ชูทิพย์, 2547)

ข้อเสนอแนะ

ผู้ศึกษาได้นำเสนอข้อเสนอแนะในการศึกษาวิจัย ดังนี้

1. ผู้วิจัยควรมีการศึกษาผลการดำเนินงานของสหกรณ์เครดิตยูเนียนบ้านมั่นคงไทย-จัง โหลน จำกัด เพิ่มเติมไม่ว่าจะเป็น ปัจจัยด้านการสนับสนุนจากภาครัฐและภาคเอกชน การบริหารงานภายในกลุ่มคณะกรรมการ ด้านวินัยทางการเงินของสมาชิกในกลุ่ม ด้านการเพิ่มจำนวนสมาชิก และ ด้านความสามารถในการระดมเงินทุน
2. ผู้วิจัยควรมีการศึกษาภาวะความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นในอนาคตของสหกรณ์เครดิตยูเนียนบ้านมั่นคงไทย-จัง โหลน จำกัด เพื่อที่จะสามารถปรับและมีแผนรองรับความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

เอกสารอ้างอิง

- เดชภัทร เดชโอฬาริก. 2540. ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ (วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร) มหาวิทยาลัยแม่โจ้.เชียงใหม่.
- พวงเพชร ทิพย์ทอง. 2545. อิทธิพลของคุณลักษณะทางสังคมของผู้นำกลุ่มต่อภาวะการดำรงอยู่ของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต. มหาวิทยาลัยขอนแก่นขอนแก่น.
- ประพันธ์ เสวदनันทน์. 2548 .หลักเศรษฐศาสตร์.กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุคนธ์ ชูทิพย์. 2547 .การวิจัยและพัฒนาเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เพื่อเสริมสร้างการบริหารจัดการที่ดีของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต : กรณีกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต บ้านสหพันธ์อ่างทอง หมู่ที่ 8 ตำบลหนองบัว อำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี.มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.ลพบุรี.
- เอกสารรายงานกิจการประจำปี 2552-2554 สหกรณ์เครดิตยูเนียนบ้านมั่นคงไทย-จัง โหลน จำกัด.
- กรมส่งเสริมสหกรณ์. 2556. สำนักนายทะเบียนและกฎหมาย. เข้าถึงจาก: <http://webhost.cpd.go.th/rlo/creditunion.html>. (ค้นวันที่ 20 มกราคม 2556)